

Programový dokument hnutí Demokratická iniciativa č. 1

Sdělení z 15. září t. r., kterým se Demokratická iniciativa prohlásila společenským a politickým hnutím, vedlo k řadě otázek týkajících se porady, zaměření i organizace hnutí Demokratická iniciativa. Některých z nich si všimáme v tomto našem prvním programovém dokumentu, a to se záměrem zahájit dialog jak s účastníky hnutí, tak i s dalšími zájemci o ně.

x x x

1. Náhrada politické strany. Hnutí Demokratická iniciativa nemá být náhradou politické strany. Demokratická iniciativa se prohlásila za hnutí proto, že právě tato forma odpovídá jejímu poslání. Není také hnutím politických profesionálů a činností, které rozvíjí, mohou dělat všichni občané. Jde o dobrovolnou práci jednotlivců ve prospěch svobodného a demokratického rozvoje národní společnosti.

2. Vytváření politického programu. Demokratická iniciativa si neklade přesné dlouhodobé cíle, i když jsou jisté zásady, které hodlá i v budoucnosti dodržovat. Jejím obecným dlouhodobým záměrem je napomáhat při vytváření optimálních podmínek pro rozvoj národního organismu; bezprostředním podnětem pro její vznik byla současná akutní politická, hospodářská a morální krize naší společnosti a snaha podílet se na jejím překonání. Jednou z hlavních zásad hnutí Demokratická iniciativa je to, že požadavky musí být reálné, v současných podmínkách uskutečnitelné //v příloze uvédíme soupis hlavních požadavků Demokratické iniciativy od září 1987//.

Příklad: naše demokratické tradice jednoznačně poukazují k všestranně pluralitní společnosti. Ale ve státě existuje mocenský monopol a KSČ na něm trvá. Žádáme proto, tak, jak je to reálné, vytvoření společnosti pluralitní pouze po stránce kulturní, myšlenkové, náboženské a politické.

3. Organizace hnutí Demokratická iniciativa. Hnutí nemá neměnnou organizační strukturu. Je organizováno na principech komunikace mezi skupinou zakladatelských účastníků a jednotlivými pracovníky hnutí, dále mezi jednotlivými účastníky v místech a podle profesí. Tyto vztahy a styky se budou postupně vyvíjet a doufáme že i upevňovat.

4. Vztah k zákonům. Hnutí Demokratická iniciativa vychází ze zásady, že co není zakázáno, je povoleno.

Pokud jde o zákony samé, jsou dnes z velké části zastaralé a bude třeba je v důležitých částech novelizovat - požadovat tyto zákonodárné

změny a napomáhat jim je jedním z předních úkolů našeho hnutí. Ale i dnešní zákony lze vykládat různě, právě tak jako mezinárodně platné normy. Jiný než demokratický výklad právních norem není pro hnutí Demokratická iniciativa přijatelný. Součástí takového výkladu je kategorický požadavek nepoužívat zákony a paragrafy, které jsou politicky zneužitelné.

5. Komunisté jako účastníci hnutí Demokratická iniciativa. Účastníkem hnutí Demokratické iniciativa může být kterýkoli československý občan. To se týká nestraníků právě tak jako členů KSČ.

6. Vztah ke KSČ. Hnutí Demokratická iniciativa se ke KSČ vztahuje jako k vládnoucí straně, která má zajištěný monopol moci. Demokratická iniciativa je si dobře vědoma rozhodujícího podílu KSČ na nynější krizi národního organismu i na současném autoritativním režimu vládnutí.

Podle našeho přesvědčení je prvořadou morální povinností KSČ vytvořit demokratický systém vládnutí a na tomto základě postupovat v souladu s přáním velké většiny společnosti k překonání současné krize. K tomu ovšem je zapotřebí i vnitřních změn ve straně. V dnešní době není československá společnost společností rovnoprávných občanů, protože členové KSČ mají značné privilegia, zejména kádrová, a naopak zase zvláštní politické povinnosti dané stranickou disciplínou a nemožností ze strany vystoupit. Je přirozené, že pokud KSČ bude jedinou vládnoucí politickou stranou, bude její vnitřní uspořádání předmětem stálé a kritické pozornosti ze strany celé společnosti.

Od KSČ zvláště požadujeme:

- odchod politicky zdiskreditovaných osob z jejích orgánů všech stupňů;
- odvolání "Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti" jako předpoklad svobodné výměny názorů o dějinách uplynulých dvaceti let.

7. Sociální složení hnutí Demokratická iniciativa. Demokratická iniciativa nechce být v žádném případě hnutím výlučně intelektuálním. Těší nás, že většina prvních účastníků hnutí se rekrutuje z řad dělníků, a naplňuje nás hrdostí, že tito lidé - převážně mladí - mají nejen značný přehled o současných společenských problémech, ale že také cítí onu dobrovolnou odpovědnost za osudy celku, která byla tak důležitou vlastností probudilých a demokraticky cítících lidí v naší minulosti.

Je přirozené a znovu to zdůrazňujeme, že hnutí Demokratická iniciativa je otevřeno všem.

V Praze dne 5. října 1988

Za skupinu zakladatelských účastníků
hnutí Demokratická iniciativa

Miroslav Štengl
Husitská 1, Praha 3

Karel Štindl
Americká 39, Praha 2